Министарство просвете, науке и технолошког развоја
ДРУШТВО МАТЕМАТИЧАРА СРБИЈЕ

Окружно такмичење из математике
ученика основних школа
25.03.2018.

VII разред

1. Нека је H ортоцентар и O центар описане кружнице оштроуглог троугла ABC. Нека је тачка M други пресек праве одређене тачкама A и O са описаном кружницом. Докажи да троуглови BCM и BCH имају једнаке површине.

2. Да ли је број $\sqrt{3-2\sqrt{2}}+\sqrt{5-2\sqrt{6}}+\sqrt{7-2\sqrt{12}}$ рационалан?

3. а) Колико делилаца у скупу природних бројева има број $2^3 \cdot 4^5 \cdot 6^7$?
б) Колико међу тим делиоцима има оних који су куб неког природног броја?

4. Дат је конвексан четвороугао са нормалним дијагоналама. Да ли обавезно постоји конвексан четвороугао са бар два права унутрашња угла, чије су странице (у неком поретку) једнаке страницама датог четвороугла?

5. Последња цифра броја $n^2 + 2n$ је 4 (n је природан број). Одреди претпоследњу цифру (цифру десетица) тог броја.

Сваки задатак се бодује са по 20 бодова.
Израда задатака траје 150 минута.
Решење сваког задатка кратко и јасно образложити.

VII РАЗРЕД

Признавати сваки тачан поступак који се разликује од кључа.
Бодовање прилагодити конкретном начину решавања.

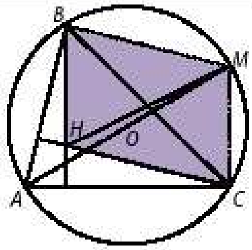

1. (**МЛ 51/4**) Како је $BH \perp CA$ (висина троугла) и $MC \perp CA$ ($\measuredangle MCA$ је над пречником), то је $BH \parallel MC$ (слика). Слично је $CH \parallel MB$, па је четвороугао $BMCH$ паралелограм. Одатле следи да су троуглови BCH и BCM подударни (ССС), па имају једнаке површине [**20 бодова**].

2. $\sqrt{3-2\sqrt{2}}+\sqrt{5-2\sqrt{6}}+\sqrt{7-2\sqrt{12}}=\sqrt{(\sqrt{2}-1)^2}+\sqrt{(\sqrt{3}-\sqrt{2})^2}+\sqrt{(2-\sqrt{3})^2}$ [**4 + 4 + 4 бода**] $=\sqrt{2}-1+\sqrt{3}-\sqrt{2}+2-\sqrt{3}=1$ [**8 бодова**]. Дакле, дати број је рационалан.

3. а) Како је $2^3 \cdot 4^5 \cdot 6^7 = 2^{20} \cdot 3^7$ [**5 бодова**], то дати број има $21 \cdot 8 = 168$ делилаца [**5 бодова**].
б) Како је $2^{20} \cdot 3^7 = (2^3)^6 \cdot 2^2 \cdot (3^3)^2 \cdot 3$, то дати број има $7 \cdot 3 = 21$ делилац који је куб неког природног броја [**10 бодова**. Ако се задатак решава набрајањем делилаца, за 1–14 набројаних 0 бодова, за 15–20 набројаних 5 бодова, за све набројане 10 бодова].

4. Нека је O тачка пресека дијагонала четвороугла $ABCD$ чије су странице $a = AB$, $b = BC$, $c = CD$, $d = DA$. Означимо дужине дужи AO, BO, CO, DO редом са x, y, z, u. Тада је $a^2 = x^2 + y^2$, $b^2 = y^2 + z^2$, $c^2 = z^2 + u^2$, $d^2 = u^2 + x^2$. Следи да је $a^2 + c^2 = x^2 + y^2 + z^2 + u^2 = b^2 + d^2$ [**10 бодова**]. Одавде закључујемо да ће четвороугао са дијагоналом дужине $\sqrt{x^2+y^2+z^2+u^2}$ и страницама дужине a и c са једне стране те дијагонале и страницама b и d са друге стране те дијагонале имати два права угла (у крајевима друге дијагонале) [**10 бодова**].

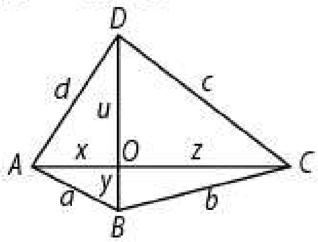

5. *Прво решење*: Из услова задатка следи да је последња цифра броја $n^2 + 2n + 1 = (n + 1)^2$ цифра 5. Самим тим и последња цифра броја $n + 1$ је једнака 5 [**10 бодова**], па је $n + 1 = 10k + 5$, за неко $k \in N_0$. Квадрирањем добијамо да је $(n + 1)^2 = (10k + 5)^2 = 100k^2 + 100k + 25$, што значи да је двоцифрени завршетак броја $(n + 1)^2$ једнак 25, а броја $n^2 + 2n$ је 24. Дакле, цифра десетица броја $n^2 + 2n$ је 2 [**10 бодова**].
Друго решење. Производ $n(n + 2)$ се завршава цифром 4, што је могуће једино у случају да се n завршава цифром 4 (а $n + 2$ цифром 6) [**10 бодова**]. Дакле, мора бити $n = 10k + 4$, $n + 2 = 10k + 6$, па је $n(n + 2) = (10k + 4)(10k + 6) = 100(k^2 + k) + 24$, па се број $n^2 + 2n$ завршава са 24, тј. цифра десетица му је 2 [**10 бодова**].